

Множинне громадянство в Україні

Вступ

1. Спрощений порядок набуття множинного громадянства
2. Втрата громадянства України
3. Хто не може отримати громадянство України
4. Інші зміни

В

22 січня 2024 року Верховна Рада України зареєструвала проєкт Закону України № 10425 «Про деякі питання у сфері міграції щодо підстав і порядку набуття та припинення громадянства України», який вносить зміни до Закону України «Про громадянство України». Цей законопроект передбачає комплексні зміни до законодавства та дозволить отримати громадянство етнічним українцям із різних країн світу.

1. Спрощений порядок набуття множинного громадянства

Пропонується запровадити спрощений порядок набуття громадянства України для окремих категорій іноземців. Така процедура надаватиметься, зокрема, громадянам понад 40 держав, серед яких: Австрія, Бельгія, Болгарія, Сполучене Королівство Великої Британії і Північної Ірландії, Греція, Данія, Естонія, Ірландія, Іспанія, Італія, Канада, Кіпр, Норвегія, Латвія, Литва, Люксембург, Мальта, Нідерланди, Німеччина, Польща, Португалія, Румунія, Словаччина, Словенія, США, Угорщина, Фінляндія, Франція, Хорватія, Чехія, Швеція, Швейцарія та Японія.

Громадяни згаданих країн отримують можливість не виходити зі свого громадянства під час процедур набуття/прийняття до громадянства декларації про визнання себе громадянином України.

Декларація про визнання себе громадянином України – документ, у якому іноземець, який є громадянином (підданим) держави, громадяни (піддані) якої набувають громадянство України у спрощеному порядку, при поданні заяви про набуття громадянства України, або його законний представник засвідчує, що в разі набуття громадянства України у правових відносинах з Україною особа визнає себе лише громадянином України.

Отримати громадянство України за такою спрощеною процедурою зможуть нащадки тих людей, що жили чи народились на території України до 1991 року. Тобто це стосується переважно української діаспори.

2. Втрата громадянства України

З іншого боку, проєкт закону значно розширює перелік підстав, через які можна втратити громадянство України.

Серед них:

- добровільне набуття громадянином України громадянства держави, визнаної Верховною Радою України державою-агресором або державою-окупантом, або громадянства (підданства) іншої держави, яка не визначена як держава, громадяни (піддані) якої набувають громадянство України у спрощеному порядку, якщо на момент такого набуття він досяг повноліття;
- використання повнолітнім громадянином України, який має громадянство (підданство) іноземної держави, на території України паспортного документа іноземця, наслідком якого є створення загроз національній безпеці та/або національним інтересам України;
- набуття громадянства України внаслідок подання неправдивих відомостей, підроблених документів, приховування будь-якого суттєвого факту, за наявності якого стосовно особи не могло бути прийнято рішення про прийняття до громадянства України, обману або невиконання зобов'язання припинити іноземне громадянство, або в декларації про відмову від іноземного громадянства та визнання себе лише громадянином України, або невиконання зобов'язання про складання іспитів із основ Конституції України, історії України державної мови;
- встановлення факту проходження військової служби за контрактом у державі, визнаній Верховною Радою України державою-агресором або державою-окупантом;
- набрання законної сили обвинувальним вироком суду стосовно осіб, зокрема, засуджених в Україні за вчинення злочину проти основ національної безпеки України, проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку;
- участь у збройній агресії проти України у складі збройних формувань держави, визнаної Верховною Радою України державою-агресором або державою-окупантом, або яка перебуває у збройному конфлікті (війні) з Україною чи сприяла (сприяє) вчиненню збройної агресії проти України.

3. Хто не може отримати громадянство України

Проект уточнює і перелік осіб, які не можуть набути громадянство України, це:

- засуджені в Україні за вчинення тяжкого або особливо тяжкого злочину (до погашення або зняття судимості) з урахуванням рівня загрози для національної безпеки держави;
- люди, які вчинили на території іншої держави діяння, що визнане Кримінальним кодексом України тяжким або особливо тяжким злочином;
- люди, що створюють загрозу національним інтересам, національній безпеці, охороні громадського порядку, суверенітету та територіальній цілісності України).

4. Інші зміни

Серед інших змін варто виділити:

- народжені в Україні діти іноземців, що перебувають в Україні на підставі тимчасових посвідок, не отримують громадянства України за народженням;
- всім громадянам російської федерації та республіки білорусь, що отримали тимчасове посвідчення громадянина України під час війни та не можуть з

об'єктивних причин надати документи, що підтверджують вихід із громадянства, надається строк 12 місяців з дня скасування воєнного стану, щоб подати такі документи;

- особам, що перебувають у шлюбі з громадянином України, пропонується збільшити строк перебування в шлюбі для прийняття до громадянства з двох до трьох років;
- обов'язкова вимога щодо здачі іспитів з української мови, основ Конституції України й історії України як для осіб, що подають документи на прийняття до громадянства України, так і для тих, що подають документи для набуття громадянства України (наразі, чинне законодавство містить вимогу щодо здачі іспитів тільки для процедури прийняття у громадянство). Для осіб з переліку країн «подвійного громадянства» передбачена можливість здачі іспитів протягом 3 років після набуття/прийняття їх до громадянства України.